

forget for, at ikke en Tilstand af Selvraadighed enten for Kirkens Embedsmænd eller for Menighedsmedlemmer i Forhold til Kirken synes indtraadt. Jeg fraraader derfor Landsthinget at fremme Lovudkastet videre, og for Diebliffet at ville paasthynde denne Sags Ordning.

Udvalgets foran nævnte Fleerhed savner i det her Udtrede en rigtig Opsfattelse af Sagens nærværende Stilling, og kan derfor ikke finde den derpaa byggede Fraraadelse paa nogen Maade begrundet. Der som det nemlig alene gjaeldt om at forebygge „en Tilstand af Selvraadighed enten for Kirkens Embedsmænd eller for Menighedsmedlemmer i Forhold til Kirken“, da maa det indrømmes, at det kunde være tilstrækkeligt at henvise til „Haandhævelse af de bestaaende Love“; men med dette administrative Formaal har Forslaget til Dannelsen af et ved Kirkelovgivningen medvirkende Organ intet at gjøre. Og der som der var Spørgsmaal om, hvorvidt man endnu en Tidlang kunde finde sig i den — som „utilfredsstillende og i visse Henseender abnorm“ betegnede — kirkelige Tilstand, der allerede er indtraadt ved Kirkens Overgang fra Statskirke til Folkekirke, da vilde der jo vistnok fremdeles, ligesom hidtil, kunne forhandles om Tidspunktets Beleilighed. Men et Hovedpunkt er her forbigaaet med Lænsbed. Det er forbigaaet: at Sagen ved de seneste Forhandlinger plensynligt er indtraadt i et nyt Stadium, hvor Betragtninger og Betæneligheder af denne Art tabe den Vægt, de til anden Tid kunde have. Sagens Stilling er nemlig den: at det af Kirkeministeren er officielt udtalt: at han for at gaae ind paa Foranstaltninger, indgribende i Folkekirkens indre Forhold, ikke kan undvære et kirkeligt Organ, en Stemme fra Kirkens Side, — at Ministeriet, i Henhold hertil, har fundet sig foranlediget til at søge denne Stemme i Landemoderne, — at dette Skridt er af disse blevet betragtet som formelig Anerkjendelse af Landemoderne som de retlig bestaaende Organer for Folkekirken, — og at hertil er knyttet Forsættelse af de fremlagte Forslag til et Kirkeraad og Andragende om, at der maa blive tillagt Landemoderne Ret til indtil Videre

at indtage det paatænkte Kirkeraads Plads. Vi see nu ikke rettere, end at Sagens Standning i Rigsdagen i det nærværende Diebliff vilde være det Samme som factiff at give Landemoderne Paastrand Medhold, og naturligen vilde føre dertil, at disse geistlige Forsamlinger kom til, ubesøiet at gjælde paa ubestemt Tid som Folkekirkens repræsentative Organer. Vi opfordre Thinget til alvorligt at overveie: om dette skulde være Veien til at opnaae „en til de nye Forhold passende og efter den lutheriske Kirkes Grundsætninger bygget Kirkeforsatning“, eller om ikke herved vilde blive indslaaet et Spor, hvort det er utilraadeligt at lade den kirkelige Lovgivningsvirksomhed sætte sig fast. Der foreligger, efter vor Opsfattelse af Forholdene, ikke længere et Betæneligheds-spørgsmaal, men et Principspørgsmaal: Valget imellem et Landemods-Organ og et Kirkeraads-Organ. Lo Organisations-Former staae overfor hinanden. Efter den ene skal Folkekirkens Repræsentation være at søge i geistlige Organer, bestaaende af de af Kongen udnævnte Biskopper, i Forening med de, efter Indstilling af Biskopperne af Kongen udnævnte, Provster, under en uorganiseret Deeltagelse af de Præster, som maatte give Møde paa Landemoderne, — hvorved tillige den provindsielle Sønderplittelse af Kirken nødvendigen, for at Følgerne kunne blive forebyggede, maatte føre til at søge Genhedspunktet i biskoppelige Conferenser. Efter den anden Form vil Kirkesamfundet findes ligelig repræsenteret i sine tvende Hovedbestanddele, Geistlighed og Menighed, gjennem et fælleds Valg af et fra begge Sider lige Antal af Valgmænd.

Vi troe ikke, naar denne Grundmodsatning træder frem i Klarhed, at Valget kan være tvivlsomt, hvad enten Sagen betragtes fra Folkekirkens Standpunkt, som staaer paa den ved Reformationen gjenoprettede evangeliske Grundvold, eller fra Rigsdagens Standpunkt, som det paaligger, i Grundlovens Mand at søge oplyst den deri stillede Opgave: at ordne Folkekirkens Forsatning ved Lov.